

Секція: Психолого-педагогічні засади вивчення іноземних мов в немовних

ВНЗ

Смірнова Є.С.

доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування

Національного університету

харчових технологій

Довгун І.М.

старший викладач кафедри іноземних мов професійного спрямування

Національного університету

харчових технологій

РОЛЬОВА ГРА НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ТЕХНІЧНИХ ВНЗ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Соціально-економічні й політичні зміни в суспільстві потребують глибоких знань іноземної мови, зокрема англійської, кожним випускником вищої школи. Інтенсифікація навчального процесу ставить завдання пошуку засобів підтримки в студентів інтересу до матеріалу й активізації їхньої пізнавальної діяльності, що вивчається, протягом усього заняття. У процесі навчання іноземній мові високу ефективність мають рольові ігри. Учасники таких ігор розв'язують комунікативно-пізнавальні завдання засобами іноземної мови. По-друге, однією з найважливіших проблем викладання англійської мови є навчання усного мовлення, що створює умови для розкриття комунікативної функції мови, яка дозволяє наблизити навчальний процес до умов реального навчання, що підвищує мотивацію до вивчення предмету.

Рольова гра як вид діяльності сприяє розвитку інтелектуальних і комунікативних умінь студентів, формуванню їх позитивних якостей, активної життєвої позиції у суспільстві, підвищує працездатність і зацікавленість на відміну від монотонного виконання певних завдань. Використовуючи рольову гру як засіб навчання, багато видатних педагогів справедливо відзначають її потенційні можливості. За допомогою гри добре опрацьовується вимова,

активізується лексичний і граматичний матеріали, розвиваються навички аудіювання, усного мовлення. Почуття рівності, атмосфера захопленості дають можливість студентам перебороти незручність, скутість, зняти мовний бар'єр, втому.

Рольові ігри стимулюють до різноманітних міжособистісних взаємодій усіх суб'єктів навчального процесу, та які є засобом формування професійної комунікативної компетенції. Гра – це діяльність; вмотивованість, відсутність примусу; індивідуалізована діяльність, глибоко особиста; навчання і виховання в колективі і через колектив; розвиток психічних функцій і здібностей, «навчання із захопленням» [1, 211]. Рольову гру можемо розцінювати як точну схему спілкування, що моделює дійсність у її найбільш істотних рисах; її побудова нагадує театральну виставу, оскільки містить опис ситуації, характерів дійових осіб і їхніх взаємин; володіє потужними можливостями мотиваційно-спонукального характеру; передбачає посилення особистісної причетності до дійства, що відбувається у навчальній аудиторії. Рольові ігри дають можливість практично застосовувати отримані в процесі навчання знання в майбутніх професійно спрямованих ситуаціях. Отже, рольові ігри варто розглядати як «форму контролю, під час якого перевіряється сформованість основних комунікативних навичок і умінь, готовність та здатність до міжкультурного спілкування» [2, 144].

Варто зазначити, що форма роботи, яка охоплює рольову гру, висуває високі вимоги до викладача як ключової фігури навчального процесу. Викладач повинен, перш за все, виконувати свої контролюючі функції ненав'язливо для студентів, тобто виявляти терпіння. Це дає їм можливість відчувати самотійність, докладати зусилля для вирішення як мовних, так і ситуативних завдань, проявити свої комунікативні здібності. Тому в рольових іграх особлива увага відводиться мові викладача, його вмінню використовувати з метою пояснення міміку, голос, педагогічне спілкування загалом. Викладач повинен створювати атмосферу, в якій відсутнє побоювання студента за кожне своє висловлювання; брати участь у грі й ідентифікувати себе зі студентами; бути

витриманим, зокрема в конфліктній ситуації; змістовно й різноманітно організовувати роботу. Отже, рольова гра вимагає від викладача іноземної мови в ВНЗ ставлення до студента як до особистості з притаманними їй особливостями. При розподілі ролей важливо враховувати не лише інтереси студентів, а й своєрідність їх темпераменту, вікові особливості й індивідуальні здібності.

Пріоритетним при розподілі ролей є також урахування соціально-психологічних характеристик студентів. Мова йде про статус кожного студента в групі, тому викладач повинен надавати почергово провідні ролі всім учасникам групи. Для підсилення виховного моменту доцільно пропонувати лідерам академічної групи ролі персонажів, які перебувають у залежності від менш авторитетних студентів. Останнім, навпаки, доручати ролі позитивних особистостей, які за сюжетом гри мають вплив і популярність.

Таким чином, активне використання рольової гри в процесі навчання професійній іноземній мові в технічному ВНЗ покликане стимулювати інтерес студентів до комунікативного розвитку, що сприяє формуванню стійкої мотивації. Рольова гра є інструментом викладання, який активізує розумову діяльність студентів, дозволяє зробити навчальний процес привабливішим і цікавішим, примушує хвилюватися й переживати, що, в свою чергу, формує стимул до оволодіння англійською мовою в аспекті майбутньої фахової діяльності.

Література:

1. Виготський Л. С. Педагогічна психологія / Л. С. Виготський. – М.: Педагогіка, 1991. – 480 с.
2. Dubin F. Course design: developing programs and materials for language learning / Fraida Dubin, Elite Olshtain. – Cambridge: Cambridge University Press, 1986. – 194 p.